

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 234 **din 19.06.2024**

Dosar nr. 91/2020 conexat cu dosar nr. 3A/2021

Petiția nr. 824/06.02.2020 conexată cu petiția nr. 437/20.01.2021

Petentă: Fundația Szekler Monitor (Petent 1), Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (Petent 2)

Reclamat: ...

Obiect: reanalizare conform Deciziei ICCJ nr. 485/27 octombrie 2023.

Petenta reclamă un comportament manifestat în public, prin care s-au încălcat prevederile OG nr. 137/2000, reclamatul facilitând exprimarea de mesaje discriminatorii pe pagina sa de Facebook la adresa petentei.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Fundația Szekler Monitor cu sediul în Mun. Gheorghieni, Piața Libertății nr. 22, jud. Harghita
2. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu sediul în București, Sector 1, Str. Valter Măcăcineanu nr. 1-3

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

3. ... cu domiciliu în ...

II. Procedura de citare

În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

Prin adresa nr. 824/03.03.2020 a fost citată petenta iar prin adresa nr. 1531/03.03.2020 a fost citată partea reclamată, părțile fiind invitate la ședința de audieri din data de 31.03.2020 (filele 8-9 la dosar). Totodată, s-a solicitat o copie după actul de constituire al Fundației pentru a se putea stabili calitatea procesuală activă a acesteia, în calitate de petentă.

4. În contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului Sars-Cov 2, s-a solicitat un punct de vedere al părților, cu termen de depunere 30.05.2020, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, conform adresei nr. 2484/30.04.2020 (filele 10-11 la dosar).

5. Petenta a comunicat la dosar o copie după actul de constituire a fundației menționând faptul că partea vătămată este chiar Fundația Szekler Monitor (filele 14-16 la dosar).

6. La dosar a fost adăugată autosesizarea CNCD nr. 3A/2021, dosarele fiind conexe în vederea soluționării cauzei.
7. Partea reclamată nu a comunicat un punct de vedere la dosar.
8. Procedura legal îndeplinită.
9. Cauza a fost soluționată prin Hotărârea CNCD nr. 399 din 12.05.2021, prin care s-a constatat că fapta sesizată reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2, alin 1, art. 2 alin 4 și art. 15 din OG nr. 137/2000, fiind aplicată sancțiunea cu avertisment pentru partea reclamată.
10. Prin Decizia civilă nr. 4895 din data de 27.10.2023, dosar nr. 186/43/2021, Înalta Curte de Casație și Justiție (...) *obligă Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării să soluționeze petiția cu nr. 824/06.02.2020 formulată de Fundația Szekler Monitor privind pretensele contravenții prevăzute de art. 2 alin 4, 5 și 7 din OG nr. 137/2000, imputate pârâtului (...). Definitivă.*

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

11. Petenta sesizează Consiliul cu privire la comportamentul reclamatului pe care îl consideră ca fiind discriminatoriu, prin care a încălcat prevederile OG nr. 137/2000 având în vedere faptul că a avut un comportament activ care, prin efectele pe care le generează o supune unui tratament injust și degradant, a hărțuit și a comis împotriva petentei acțiunea de victimizare.
12. Se arată că petenta a depus în luna iulie 2019 o sesizare împotriva persoanei reclamate, prin care s-a reclamat atitudinea acesteia față de comunitatea maghiară din România, cauza nefiind soluționată la data prezentei petiții.
13. Petenta consideră că, din cauza faptului că reclamatul nu a fost încă sancționat, acesta continuă aceeași activitate atât în spațiul virtual pe pagina sa de Facebook și pe blogul său personal de la adresa <https://mihaitirnovanu.ro>, cât și în cel real, fiind inițiator sau organizator al unor evenimente provocatoare, care vizează drepturile minorităților.
14. Petenta arată că aceasta este cauza pentru care postările reclamatului sunt urmărite regulat, moment în care a aflat și de o postare dedicată Fundației Szekler Monitor, publicată la data de 31 ianuarie 2019, în care, cu referire la evenimentele petrecute la Ditrău, reclamatul a făcut insinuări la adresa fundației, prezentând-o într-o lumină nefavorabilă ca reacție la reclamația anterioară, aceasta făcându-se în mod explicit cu referire la faptul că a fost reclamat la CNCD.
15. În continuare, petenta expune o parte din postările făcute la comentarii, care sunt discriminatorii și denigratoare la adresa fundației, care reprezintă interesele maghiarilor din România. Se redă cu titlu de exemplu:
- - Unde ați văzut maghiari toleranți?
 - ...mare parte din ei sunt plini de răutate
 - maghiarii sunt rașisti .
 - unul dintre cititorii postării, pe lângă faptul că a comentat sub postare cu referire la CNCD că este condus de un b....(*bozgor*), aceasta a atacat fundația pe un ton violent și pe pagina de Facebook, făcând afirmații tendențioase și denigratoare la adresa fundației.

16. Petenta apreciază că prin aceste postări se atribuie fundației un comportament inadecvat și negativ, atât postarea în sine cât și reacțiile la postare reprezentând un comportament activ care defavorizează și respectiv, urmărește să o supună unui tratament injust și degradant iar comentariile la postare și cele făcute pe pagina de Facebook demonstrează că persoana reclamată și-a atins scopul.

Acuzațiile conform cărora fundația ar fi pârținitoare sau chiar antiromână, ori ca ar aplica dublă măsură, ating în mod evident dreptul la demnitate iar toate acestea sunt bazate pe criteriul că fundația activează în domeniul apărării drepturilor minorității și a încercat să determine persoana reclamată să renunțe la a discrimina comunitatea maghiară din România dar, văzând că perseverează, a reclamat-o la CNCD.

17. În concluzie, petenta solicită să se constate faptul că reclamatul se face vinovat de încălcarea prevederilor art. 2 alin 4, 5 și 7 din OG nr. 137/2000. Se solicită, de asemenea, sancționarea reclamatului și obligarea acestuia la publicarea în mass-media a hotărârii CNCD adoptate.

18. În susținerea celor menționate în petiție, petenta a anexat la dosar următoarele înscrisuri ce se constituie ca probe: print-screen cu postările reclamatului și comentariile la acea postare, comentariile de pe pagina de Facebook a fundației (filele 3-7 la dosar).

19. Prin autosesizarea nr. 3A/2021 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării supune analizei mesajele antimaghiare postate. Reclamatul a postat un mesaj privind situația din Ditrău, unde o parte a populației s-a revoltat împotriva unor muncitori veniți din Sri Lanka. La acest mesaj au fost publicate comentarii de genul: *acest scandal va fi decorat de etnicii maghiari, unde ați văzut maghiari toleranți?, maghiarii sunt rasiști*.

Susținerile părții reclamate:

20. Partea reclamată nu a comunicat un punct de vedere la dosar.

Soluția instanței

21. Cauza aflată pe rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a fost soluționată prin Hotărârea CNCD nr. 399 din 12.05.2021, prin care s-a constatat că fapta sesizată reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2, alin 1, art. 2 alin 4 și art. 15 din OG nr. 137/2000, fiind aplicată sancțiunea cu avertisment pentru partea reclamată T.S.M, precum și recomandarea către petent ca, pe viitor, înainte de a sesiza CNCD, să solicite reclamatului să șteargă mesajele pe care le consideră a fi discriminatorii și, totodată, să sesizeze aspectele către Facebook.

22. Hotărârea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nr. 399 din data de 12.05.2021 a fost atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Prin Hotărârea nr. 68 din data de 24.09.2021, în dosarul nr. 186/43/2021, Curtea de Apel Târgu Mureș – Secția a II-a civilă, de contencios și fiscal, a respins ca nefondată acțiunea formulată de reclamanta Fundația Szekler Monitor, în contradictoriu cu pârții Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și ..., acțiune având ca obiect anularea Hotărârii nr. 399/2021, emisă de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

Fundația Szekler Monitor a declarat recurs împotriva Sentinței nr. 68 din 24.09.2021 pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș, solicitând admiterea căii de atac, casarea hotărârii primei instanțe iar pe fond, admiterea cererii de chemare în judecată.

Prin Decizia civilă nr. 4895 din data de 27.10.2023, dosar nr. 186/43/2021, Înalta Curte de Casație și Justiție:

Admite recursul declarat de recurenta-reclamată Fundația Szekler Monitor împotriva Sentinței nr. 68 din 24 septembrie 2021 pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal. Casează sentința civilă recurată și, în rejudecare:

Admite în parte acțiunea. Obligă Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării să soluționeze petiția cu nr. 824/06.02.2020 formulată de Fundația Szekler Monitor privind preținsele contravenții prevăzute de art. 2 alin 4, 5 și 7 din OG nr. 137/2000, imputate pârâtului (...)

Definitivă.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

31. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Legislația internă

Constituția României

Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

Art. 4 alin. (2)

„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Egalitatea în drepturi

Art. 16

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.”

Art. 20 alin. (1)

„Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.”

OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

Art. 2 alin. (1)

„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Art. 2 alin. (4)

„Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”:

Art. 2 alin. (5)

„Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”

Art. 2 alin. (7)

„Constituie victimizare și se sancționează contravențional conform prezentei ordonanțe orice tratament advers, venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării.”

Art. 20 alin. (6)

(6) „Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”

Art. 26 alin. (1)

„Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (5) și (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:

Art. 14 - Interzicerea discriminării:

“Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice alta situație.”

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Art. 1 - Interzicerea generală a discriminării:

“1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație. 2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

Principiile de analiză

Litera și spiritul Constituției României interzic ambele fețe ale discriminării: atât cea formală cât și cea substanțială.

Suntem în prezența discriminării formale sau *de jure* atunci când există o diferențiere sau un tratament diferit între două persoane sau situații neexistând nici o distincție relevantă între ele. Astfel, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.¹

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, **tratamentul juridic nu poate fi decât diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”² în această situație.

În cazul discriminării **substanțiale sau de facto**, atunci când se tratează într-o manieră identică două sau mai multe persoane sau situații care sunt în fapt diferite, Curtea Constituțională a arătat că tratarea diferită a unor probleme ce țin de inegalitate nu este numai permisă, ci chiar cerută.

Principiul egalității nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul nu poate fi decât diferit.”³

Totodată conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, diferența de tratament devine discriminare, în sensul art. 14 din Convenție, atunci când autoritățile statale induc distincții între situații analoage sau comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Astfel, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, trebuie stabilit că persoanele care se află în situații analoage sau comparabile beneficiază de un tratament preferențial, și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă (Fredin c. Suediei, Hoffmann c. Austriei, Spadea și Scalabrino c. Italiei, Stubbings și alții c. Regatului Unit).

Discriminarea directă

Suntem în prezența discriminării directe atunci când:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care **au fost sau ar fi tratate** alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria ”criteriului protejat”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

¹ Decizia nr. 349/2001, M.Of. nr. 240/2002,

² Decizia nr. 312/2001, M.Of. nr. 99/2002, Decizia nr. 82/2002, M.Of. nr. 261/2002

³ Decizia nr. 116/2002, M. Of. Nr. 317/2002, Decizia nr. 92/2002, M.Of. nr. 338/2002.

- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- în cazul criteriului de vârstă: tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare – justificarea obiectivă se aplică doar în cazul criteriului vârstei.

32. Astfel se poate considera discriminare: o diferențiere, bazată pe un criteriu, care atinge un drept.

33. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al OG nr. 137/2000: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*). În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, comparația poate fi și ipotetică, nu doar situațiile concrete pot fi comparate. Acest lucru rezultă clar și din prevederile Directivei 2000/43/EC care definesc discriminarea directă prin următoarele: *„Se consideră că are loc o discriminare directă atunci când o persoană este tratată mai puțin favorabil decât a fost sau ar fi (s.n.) o altă persoană, într-o situație comparabilă, pe baza rasei sau originii etnice.”* (art. 2 alin. 2 lit. a).

34. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară”* (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau *„analoagă”* (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori *„relevant similară”* (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma *„analoagă ori relevant similară”* (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).

35. Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar.

36. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv (vezi *Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others*, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; *Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE* (Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91).

37. Potrivit jurisprudenței sale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că discriminarea presupune **tratarea diferită, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, a unor persoane aflate în situații relativ similare** (a se vedea cauza *Orsus și alții v. Croația, hotărârea din 16.03.2010, precum și cauza Willis v. Marea Britanie, nr. 36042/97, § 48, ECHR 2002 IV*). Articolul 14 nu interzice ca Statele membre să trateze diferit grupuri de persoane cu scopul de a corecta *„inegalități de fapt”* între acestea. Într-adevăr, în anumite situații, eșecul, în sine, de a încerca corectarea inegalităților prin tratament diferit, poate da naștere unei încălcări a Articolului 14 (a se vedea în acest sens cauza *“relating to certain aspects of the laws on the use of languages in education in Belgium”, § 10; cauza Thlimmenos v. Grecia, no. 34369/97 și altele*). Statele contractante dispun de o marjă de apreciere pentru a analiza dacă și în ce condiții diferențele aplicate unor situații similare justifică un tratament diferit. CEDO a

acceptat că o politică generală sau o măsură care are un efect disproporționat asupra unui grup particular de persoane poate fi considerată discriminatorie indiferent de faptul că aceasta nu a vizat în mod specific acel grup de persoane. De asemenea, Curtea a statuat că discriminarea potențial contrară Convenției poate rezulta dintr-o situație de facto (*cauza Zarb Adami v. Malta*, no. 17209/02, § 76).

38. Conform legislației în materie de nediscriminare din România, un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000 (*„rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”*), *„sau orice alt criteriu”* - sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis de lege.

39. Discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis invocat de petent, care constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

40. Conform cazuisticii CEDO, criteriile trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, 7 decembrie 1976, §56). *„Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat, ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele”* (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea *„orice altă situație”* trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §62).

41. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare doar dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

Aplicarea principiilor la speță

42. În fapt, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să reanalizeze și să se pronunțe asupra caracterului potențial discriminatoriu al tratamentului aplicat asupra petentei, care consideră că, prin mesajele postate pe pagina Facebook, reclamatul a facilitat exprimarea de mesaje discriminatorii la adresa acesteia, petenta considerându-se hărțuită, reclamând și victimizarea. Petenta a reclamat un comportament manifestat în public, prin care s-au încălcat prevederile OG nr. 137/2000, și

s-a solicitat reanalizarea petiției în concordanță cu considerentele avute de instanța de control judiciar.

43. În drept, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr. 137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, conform art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională.

44. Colegiul director reține că Înalta Curte a apreciat că se impune admiterea recursului declarat de recurenta-reclamantă Fundația Szekler Monitor împotriva Sentinței nr. 68 din 24 septembrie 2021 pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal. Ca urmare a admiterii recursului, se va casa sentința civilă de la fondul cauzei și se va admite, în parte, cererea de chemare în judecată, fiind obligat pârâtul Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării să soluționeze pe fond petiția cu nr. 824/06.02.2020 formulată de Fundația Szekler Monitor privind pretensele contravenții prevăzute de art. 2 alin (4), (5) și (7) din OG nr. 137/2000, imputate pârâtului T.M.S.

45. În acest sens ICCJ a reținut: *În ceea ce privește hotărârea CNCD nr. 399/12.05.2021, aceasta rămâne validă sub aspectul soluției date autosesizării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, anume constatarea respectivei fapte de discriminare și aplicarea sancțiunii avertismentului în sarcina intimatului-pârât T.M.S, aspecte ce nu fac obiectul căii de atac a recursului.*

46. Colegiul director constată că prin Hotărârea nr. 399 din 12.05.2021, acesta s-a pronunțat cu privire la caracterul discriminatoriu al mesajelor postate de reclamat pe Facebook, având ca efect atingerea demnității, crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare și ofensatoare îndreptat asupra comunității maghiare.

47. În ceea ce privește critica petentei legată de încălcarea propriei proceduri interne a Consiliului, în sensul că nu a cercetat toate contravențiile reclamate, se constată că aceasta nu este fondată. În fapt, fapta aleagată de petentă este una singură, respectiv fapta posibil discriminatorie prin încălcarea tratamentului egal în ceea ce privește dreptul la demnitate pe criteriu etnic, astfel cum este descrisă la art. 15, Secțiunea a V-a din OG nr. 137/2000, respectiv respectarea sau nu a limitei libertății de exprimare. Evident, în măsura în care este vorba de o singură faptă pretins contravențională, ar putea exista o singură contravenție aplicată, și nu mai multe, după cum pretinde petenta.

48. Referitor la susținerea petentei că, prin Hotărârea nr. 399 din 12.05.2021, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării ar fi procedat la o analiză incompletă a contravențiilor indicate în petiția nr. 824/06.02.2020, Colegiul director are în vedere faptul că, potrivit art. 20 alin 1 din OG nr. 137/2000, *“Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.”* Așadar, obiectul sesizării este fapta prin care petenta se consideră că a fost discriminată. Încadrarea juridică a faptei respective într-una din contravențiile prevăzute de art. 26 din același act normativ este prerogativa Consiliului pe care acesta și-o exercită potrivit art. 19 și 20 din OG nr. 137/2000. În materie contravențională, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este autoritatea

națională care investighează, constată și sancționează contravențional faptele sau actele de discriminare astfel cum au fost reglementate prin actul normativ arătat.

Răspunderea contravențională reglementată de prevederile art. 19-20 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 presupune un raport juridic de autoritate între Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în calitate de autoritate publică ce constată fapta și aplică sancțiunea, și persoana fizică sau juridică în calitate de subiect pasiv al acestui raport juridic de autor al faptei de discriminare. În urma deliberării asupra petiției sau sesizării primite sau din oficiu, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării se pronunță prin hotărâre, prin care dispune respingerea sau, după caz, admiterea petiției sau sesizării. În caz de admitere, prin hotărâre se va menționa dacă fapta obiect al sesizării constituie o faptă de discriminare conform dispozițiilor din OG nr. 137/2000 și, respectiv, dacă sunt întrunite și condițiile răspunderii contravenționale, dispune sancțiunea contravențională ce se va aplica, putând fi avertisment sau amendă contravențională.

Așadar, nu petentul este cel care indică numărul de contravenții ce urmează a fi cercetate, iar Consiliul nu trebuie să explice corespunzător fiecărei contravenții indicate de către petent dacă a reținut sau nu săvârșirea acesteia, ci, petentul indică fapta prin care se consideră că a fost discriminat, iar Consiliul procedează la stabilirea existenței sau inexistenței condițiilor pentru reținerea săvârșirii de către persoana reclamată a unei dintre contravențiile prevăzute de OG nr. 137/2000.

Această interpretare concordă cu considerentele avute în vedere de Înalta Curte de Casație și Justiție în Decizia nr. 5495/2022 pronunțată în dosarul nr. 109/43/2020, recunoscându-i-se Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării îndreptățirea *“să-și exercite atribuția legală de a investiga și, dacă este cazul, de a constata și sancționa preținsele fapte de discriminare la care se referă petiția reclamantei”*.

49. Pentru a da o eficacitate deciziei ICCJ, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării analizează faptele de hărțuire și victimizare reclamate de petentă într-o analiză suplimentară, care demonstrează neincidența prevederilor OG nr. 137/2000 cu privire la faptele sesizate în petiție. Se reține că hotărârea adoptată anterior de către Colegiul director a analizat fondul petiției împreună cu autosesizarea.

50. Reținem, totodată că, în conformitate cu prevederile OG nr. 137/2000, pentru a fi calificată drept faptă de discriminare, trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile), existența unui criteriu de discriminare potrivit art. 2 alin (1) din OG nr. 137/2000; tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege; tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

51. În cazul dedus soluționării în raport de alegațiile petentei privind denigrarea fundației și crearea unui cadru ostil dar și de conținutul concret al mesajului publicat de reclamatul T.M.S. (fiind o apreciere critică a modalității în care fundația își desfășoară activitatea) nu se pot identifica elementele unei acțiuni de diferențiere/excludere pe criterii etnice. Elementul central al disputei, respectiv aprecierea proprie a reclamatului în sensul că petenta activează folosind o dublă măsură, nu are o legătură directă cu un criteriu de discriminare. Faptul că petenta se declară lezată de modalitatea critică în care îi este apreciată activitatea nu atrage sancționarea reclamatului în temeiul dispozițiilor speciale ale

OG nr. 137/2000 (art. 2 alin (4) și (5) la care se face trimitere în petiție), lipsind elementele cumulative ale art. 2 alin (1) din același act normativ, care reprezintă premisa constatării unei fapte contravenționale în această materie.

52. În ceea ce privește incidența art. 2 alin (7) din OG nr. 137/2000 (victimizare), se reține prioritar faptul că în mesajul postat lipsesc elementele de identificare ale petentei iar, pe de altă parte, se reține că informațiile au fost prezentate cu intenția explicită de a susține existența unui dublu standard în activitatea petentei și nu ca o reacție adversă raportat la existența unei sesizări anterioare a petentei.

53. Având în vedere considerentele expuse, Colegiul director reține că niciunul dintre argumentele aduse de petentă nu susțin posibilitatea sancționării contravenționale a reclamatului T.M.S. conform solicitărilor din petiție. Se va păstra soluția dată în prezenta cauză, respectiv Hotărârea nr. 399 din 2021/12.05.2021 prin care s-a constatat respectiva faptă de discriminare și aplicarea sancțiunii în sarcina reclamatului, cu luarea în considerare a faptului că fondul petiției nr. 524/06.02.2020 a fost analizat împreună cu autosesizarea CNCD nr. 437/20.01.2021.

54. Privind sancționarea faptelor de discriminare, Colegiul director a avut în vedere prevederile directivelor Uniunii Europene în domeniu, care solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Proporționalitatea se poate asigura prin acordarea graduală a amenzii, în funcție de gravitatea faptei, între limitele stabilite de lege. Colegiul director subliniază în acest sens că trebuie înțeles cu adevărat că scopul sancționării unor fapte care aduc atingere unor drepturi și principii, cum ar fi dreptul la nediscriminare și la un tratament egal, este în sensul corectării unor asemenea fapte și prevenirii săvârșirii lor în viitor și nu aplicarea neapărat a unei măsuri punitive cum este cea a amenzii contravenționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Pentru aspectele sesizate de petent în petiția nr. 524/06.02.2020, fondul petiției a fost analizat împreună cu autosesizarea nr. 437/20.01.2021, pentru care Colegiul director s-a pronunțat cu privire la faptele sesizate.
- 2.** Hotărârea nr. 399 din 12.05.2021 rămâne validă sub aspectul soluției date în vederea constatării faptei de discriminare și aplicarea sancțiunii avertismentului în sarcina reclamatului
- 3.** O copie a prezentei hotărâri se va transmite părților;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termenul legal de 15 zile de la comunicare, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Redactată și motivată: F.L.

Data redactării: 17.07.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.